

„Den danske Rigsdag“. I dette Værk siger Forfatteren i Fortalen, at Øjemedet med hans Arbejde er at give en Række paalidelige Biografier med Data og Begivenheder af de paagældende Mænds Liv og med Fremdragelse af saadanne Kendsgerninger, som ere bestemmende for deres Stilling i den politiske Verden, og han slutter med at takke for den Redebonhed, med hvilken de biograferede have indvilget i at yde Biografen deres værdifulde Bistand. Man maa da slutte, at det, som staar i Værket, findes der med vedkommendes Billigelse. Om det ærede Medlem hedder det saaledes, at han en Tid var en ivrig Forsvarsven og næsten Højremand og var paa Vej ind i en pietistisk Grundtvigianisme, og senere var han Tolstojaner, afskyede Mode og Forfinelse. Saadan siges der i dette Værk. Det er det, jeg havde i min Erindring, jeg har ikke villet gøre det ærede Medlem Uret, men jeg henviser til disse to Værker: Rigsdagstidenden og Den danske Rigsdag.

Overfor det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (N. Andersen) maa jeg ogsaa gøre et Par Bemærkninger. Jeg skal gøre det meget kort. Jeg havde Lejlighed til i en kort Bemærkning at sige overfor det ærede Medlem, at hans Fremstilling af Begivenhederne i 70erne ikke var korrekt. Det var den heller ikke, men jeg kunde ikke i en saadan kort Bemærkning komme dybere ind paa Sagen. Første Gang Venstre fremsatte sit Tilbud om de 30 Millioner, var i Samlingen 1874—75. De bleve da vedtagne i Folketinget, og Sagen gik til Landstinget, men blev ikke behandlet til Ende der. I 1875—76 kom Sagen frem paa ny, og da gik den ikke alene igennem i Folketinget, men ogsaa i Landstinget blev den behandlet til Ende, og den kom tilbage hertil til eneste Behandling. Det var under Behandlingen i 1875—76, at den daværende Konseilspræsident saa stærkt tog Afstand fra en Formue- og Indkomstskat og mente, at Sagen maatte strande, om ikke paa andre Ting, saa dog paa det. Da det nu forelaa her til eneste Behandling, tog han atter Ordet og sagde, at hvis man nu gik hen og vedtog de 30 Millioner, vilde det være det samme som en Forkastelse af hele Sagen; saa stærk var Ministeriet imod det Tilbud, som da blev givet! Vi havde saa Valg oven paa, og efter Valgene, da Venstre kom langt stærkere ind, og da Venstre var saa stærkt, at Højre ikke ved at slutte sig sammen med enkelte

Venstremænd, som havde en noget anden Mening, kunde forkaste noget Tilbud, saaledes som det skete ved eneste Behandling i Foraaret, da gentog Venstre sit Tilbud om de 30 Millioner med 62 Stemmer mod 24. Hvis det nu havde været en virkelig Livssag for Ministeriet at faa denne Ting i Orden, saa mener jeg, at det havde været klogere, om Ministeriet havde sagt: Vel, lad Venstre faa Lejlighed til at staa ved Tilbudet og lad os se at faa Sagen i Orden. Det sagde ikke noget saadant, men sagde i Stedet for: Nej, naar vi ikke kunne gennemføre det, saa maa vi se at gennemføre det stykkevis. Men vi have alle set, hvorledes dette Forsøg paa at gennemføre Sagen stykkevis er faldet ud, det endte med, at vi kom ind i de uregelmæssige Tilstande i 80erne og Begyndelserne af 90erne, som mere end noget som helst andet har skadet hele denne Sag. Det var det, jeg fremførte i min første Tale, som det ærede Medlem har draget til Felts imod. Hvad jeg har sagt, holder i enhver Henseende Stik.

De ærede Medlemmer for Æbeltoft (Neergaard) og Assens (Berntsen) have siden jeg har haft Ordet, haft Lejlighed til at udtale sig om den politiske Stilling. Jeg sagde, første Gang jeg havde Ordet, til de forskellige Grupper, at jeg var villig til Samarbejde, og det er Ministeriet ogsaa til fulde, og overfor den Gruppe, de ærede Medlemmer tilhøre, udtalte jeg, at Fortiden ikke vilde være til Hinder for et Valgarbejde sammen. Jeg sagde, at jeg i mit politiske Liv flere Gange havde taget Samarbejde og Valgarbejde op sammen med Folk, som jeg tidligere havde staaet imod. For mig var det Sagen om at gøre, og hvis derfor nogen kom og sagde: Vi ere enige om den Politik, Sagen kan forbinde os, saa har jeg sagt: Vel, lad saa Sagen forbinde os, lad os glemme, hvad der har været i Vejen i Fortiden. Men Forholdet er ikke det, at de ærede Medlemmer kom og sagde: Vi ere enige om den Politik, Sagen kan forbinde os. Forholdet er det, at de kom og sagde noget ganske andet. Saa har jeg sagt, at saa længe de staa saaledes, kunde der ikke være Tale om et Valgarbejde sammen. Nu sagde de ærede Medlemmer, at Ordene vare ikke saaledes at forstaa, som de vare fremsatte, og dertil kan jeg jo i Dag kun sige dette: Ja, vare de ikke saaledes at forstaa, som de lode, lad os saa se Tiden an, hvorledes de ere at forstaa i Praksis, lad os se, hvorledes det i det praktiske Liv vil arte sig, naar vi komme